Zbornik sudske prakse

PRESUDA SUDA (četvrto vijeće)

21. travnja 2016.*

„Zahtjev za prethodnu odluku – Direktiva 2003/86/EZ – Članak 7. stavak 1. točka (c) – Spajanje obitelji – Uvjeti za ostvarenje prava na spajanje obitelji – Stabilna, redovita i dovoljna novčana sredstva – Nacionalni propis koji dopušta procjenu vjerojatnosti da će sponzor zadržati svoje izvore prihoda – Sukladnost“

U predmetu C-558/14,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 267. UFEU-a, koji je uputio Tribunal Superior de Justicia del País Vasco (Viši sud Baskije, Španjolska), odlukom od 5. studenoga 2014., koju je Sud zaprimio 5. prosinca 2014., u postupku

Mimoun Khachab

protiv

Subdelegación del Gobierno en Álava,

SUD (četvrto vijeće),

u sastavu: T. von Danwitz, predsjednik vijeća, C. Lycourgos (izvjestitelj) i C. Vajda, suci,

nezavisni odvjetnik: P. Mengozzi,

tajnik: A. Calot Escobar,

uzimajući u obzir pisani postupak,

uzimajući u obzir očitovanja koja su podnijeli:

— za španjolsku vladu, L. Banciella Rodríguez-Miñón, u svojstvu agenta,

— za njemačku vladu, T. Henze i B. Beutler, u svojstvu agenata,

— za francusku vladu, D. Colas i F.-X. Bréchot, u svojstvu agenata,

— za mađarsku vladu, G. Szima i Z. Fehér, u svojstvu agenata,

— za nizozemsku vladu, M. Bulterman i B. Koopman, u svojstvu agenata,

— za Europsku komisiju, M. Condou-Durande i L. Lozano Palacios, u svojstvu agenata,

* Jezik postupka: španjolski

saslušavši mišljenje nezavisnog odvjetnika na raspravi održanoj 23. prosinca 2015.,

donosi sljedeću

Presudu

1 Zahtjev za prethodnu odluku odnosi se na tumačenje članka 7. stavka 1. točke (c) Direktive Vijeća 2003/86/EZ od 22. rujna 2003. o pravu na spajanje obitelji (SL L 251, str. 12.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 8., str. 70.).

2 Zahtjev je upućen u okviru spora između M. Khachaba i Subdelegacióna del Gobierno en Álava (vladino predstavništvo u regiji Álavi, u daljnjem tekstu: vladino predstavništvo), u pogledu odbijanja zahtjeva M. Khachaba za privremenu boravišnu dozvolu na temelju spajanja obitelji u korist njegove supružnice.

Pravni okvir

Pravo Unije

3 Uvodne izjave 2., 4. i 6. Direktive 2003/86 glase kako slijedi:

„(2) U skladu s obvezom zaštite obitelji i poštovanja obiteljskog života, ugrađenoj u mnogim instrumentima međunarodnog prava, trebale bi se usvojiti mjere koje se odnose na spajanje obitelji. Ova Direktiva poštuje temeljna prava i pridržava se načela priznatih posebno u članku 8. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda [potpisane u Rimu 4. studenoga 1950.] te u Povelji Europske unije o temeljnim pravima [u daljnjem tekstu: Povelja].

[...]

(4) Spajanje obitelji prijeko je potreban način omogućavanja obiteljskog života. Ono pomaže stvaranju sociokulturne stabilnosti koja omogućava integraciju državljana trećih zemalja u državama članicama, što također služi promicanju ekonomske i socijalne kohezije, temeljnom cilju [Europske zajednice] navedenom u Ugovoru [o EZ-u].

[...]

(6) U svrhu zaštite obitelji, zasnivanja i očuvanja obiteljskog života, materijalni uvjeti za ostvarenje prava na spajanje obitelji trebali bi biti utvrđeni na osnovu zajedničkih kriterija.”

4 Prema članku 1. Direktive 2003/86, „[c]ilj ove Direktive je utvrditi uvjete za ostvarenje prava na spajanje obitelji državljana trećih zemalja koji zakonito borave na teritoriju država članica”.

5 Članak 3. stavak 1. te direktive propisuje:

„Ova se Direktiva primjenjuje kada sponzor ima boravišnu dozvolu koju je izdala država članica za razdoblje važenja od godine dana ili više i koji ima osnovane izglede za dobivanje prava na stalno boravište, ako su članovi njegove ili njezine obitelji državljani treće zemlje bez obzira na status.”

6 U skladu s člankom 4. stavkom 1. točkom (a) Direktive 2003/86, na temelju te direktive i podložno udovoljavanju uvjetima utvrđenima u poglavlju IV. i članku 16., države članice dopuštaju ulazak i boravište, među ostalim, sponzorovom supružniku.

7 U poglavlju IV. Direktive 2003/86, naslovljenom „Uvjeti za ostvarenje prava na spajanje obitelji”, članak 7. stavak 1. propisuje:

„Kada je podnesen zahtjev za spajanje obitelji, država članica u pitanju može tražiti od osobe koja je podnijela zahtjev dostavljanje dokaza da sponzor ima:

(a) smještaj koji se smatra normalnim za usporedivu obitelj u istoj regiji i koji udovoljava općim zdravstvenim i sigurnosnim standardima na snazi u državi članici u pitanju;

(b) osiguranje od bolesti u pogledu svih rizika koji se uobičajeno pokrivaju za svoje vlastite državljane u državi članici u pitanju za sebe i članove svoje obitelji;

(c) stabilna i redovita novčana sredstva koja su dovoljna za vlastito uzdržavanje i izdržavanje članova njegove/njezine obitelji, bez pribjegavanja sustavu socijalne pomoći države članice u pitanju. Države članice procjenjuju ove izvore prihoda upućivanjem na njihovu prirodu i redovitost te mogu uzeti u obzir razinu minimalnih nacionalnih primanja i mirovina, kao i broj članova obitelji.”

8 Člankom 15. stavkom 1. te direktive predviđa se:

„Nakon najviše pet godina boravka i pod uvjetom da članu obitelji nije odobrena boravišna dozvola zbog razloga koji se ne odnose na spajanje obitelji, supružnik ili nevjenčani partner i dijete koje je postalo punoljetno imaju po podnošenju zahtjeva, ako se isti traži, pravo na autonomnu boravišnu dozvolu, neovisno o dozvoli sponzora.”

9 Članak 16. stavak 1. točka (a) navedene direktive glasi kako slijedi:

„Države članice mogu odbiti zahtjev za ulazak i boravište u svrhu okupljanja obitelji ili, ako je primjereno, povući ili odbiti obnavljanje boravišne dozvole članova obitelji u sljedećim okolnostima:

(a) kada uvjetima utvrđenima ovom Direktivom nije ili nije više udovoljeno.”

10 Na temelju članka 17. te direktive:

„Države članice uzimaju u obzir prirodu i čvrstoću obiteljskih odnosa osobe, trajanje njezinog boravišta u državi članici i postojanje obiteljskih, kulturnih i socijalnih veza s njegovom/njezinom državom porijekla prilikom odbijanja zahtjeva, povlačenja ili odbijanja obnavljanja boravišne dozvole ili odlučivanja o nalogu za premještaj sponzora ili članova njegove obitelji.”

Španjolsko pravo

11 Organski zakon 4/2000 o pravima i slobodama stranaca u Španjolskoj i njihovoj društvenoj integraciji (Ley Orgánica 4/2000 sobre derechos y libertades de los extranjeros en España y su integración social) od 11. siječnja 2000. (BOE br. 10 od 12. siječnja 2000.), u verziji primjenjivoj na glavni postupak (u daljnjem tekstu: Organski zakon 4/2000), u članku 16. stavcima 1. i 2. propisuje:

„1. Strani rezidenti imaju pravo na obiteljski život i njegovu privatnost u obliku predviđenom ovim organskim zakonom i u skladu s odredbama međunarodnih ugovora koje je ratificirala Španjolska.

2. Strani rezidenti u Španjolskoj imaju pravo na spajanje članova svojih obitelji iz članka 17.”

12 Članak 17. stavak 1. točka (a) tog organskog zakona propisuje:

„Strani rezident ima pravo na spajanje obitelji u Španjolskoj u odnosu na sljedeće članove svoje obitelji:

(a) rezidentov supružnik, pod uvjetom da od njega nije rastavljen činjenično ili pravno i da brak nije sklopljen radi izigravanja zakona. [...]”

13 Članak 18. stavak 2. Organskog zakona 4/2000, naslovljen „Uvjeti spajanja obitelji”, propisuje:

„Sponzor mora dokazati, pod uvjetima utvrđenima regulatornim aktima, da raspolaže prikladnim smještajem i dovoljnim izvorom prihoda za uzdržavanje sebe i svoje obitelji jednom kad se obitelj spoji.

Za izračun prihoda u svrhu spajanja obitelji ne uzimaju se u obzir izvori prihoda koji proistječu iz sustava socijalnog osiguranja, ali se uzimaju u obzir drugi prihodi koje ostvaruje njegov supružnik koji boravi u Španjolskoj i živi sa sponzorom.

[...]”

14 Kraljevskim dekretom 557/2011 od 20. travnja 2011. potvrđena je Uredba uz Organski zakon 4/2000, kako je izmijenjen Organskim zakonom 2/2009 (BOE br. 103 od 30. travnja 2011.). Članak 54. te uredbe, naslovljen „Izvori prihoda za koje stranac mora dokazati da njima raspolaže kako bi mogao dobiti boravišnu dozvolu radi spajanja s članovima svoje obitelji”, propisuje:

„1. Stranac koji zatraži boravišnu dozvolu radi spajanja s članovima svoje obitelji mora u trenutku podnošenja svojeg zahtjeva podnijeti dokumente koji potvrđuju da ima dovoljne izvore prihoda za uzdržavanje svoje obitelji, uključujući područje zdravstvene skrbi u slučaju nepokrivenosti socijalnim osiguranjem, čiji je minimalan iznos u trenutku podnošenja zahtjeva utvrđen u nastavku u eurima ili u zakonskom ekvivalentu u stranoj valuti, ovisno o broju osoba s kojima se želi spojiti, uzimajući u obzir također članove njegove obitelji koji s njime već žive u Španjolskoj i koje uzdržava:

(a) U slučaju obiteljskih zajednica koje čine dva člana, tj. sponzor i osoba s kojom se spaja prilikom njezina dolaska u Španjolsku: prihod u iznosu od 150 % [višenamjenskog javnog indeksa prihoda (Indicador Público de Renta de Efectos Múltiples – IPREM)] mjesečno.

[...]

2. Boravišna dozvola neće se dodijeliti ako se utvrdi sa sigurnošću da ne postoje izgledi zadržavanja izvora prihoda tijekom godine nakon dana podnošenja zahtjeva. Kako bi se to utvrdilo, prognoza zadržavanja izvora prihoda tijekom godine o kojoj je riječ ocijenit će se uzimajući u obzir razvoj izvora prihoda koje je sponzor primao tijekom šest mjeseci koji prethode danu podnošenja zahtjeva.

[...]”

Glavni postupak i prethodno pitanje

15 M. Khachab, državljanin treće zemlje koji boravi u Španjolskoj, ima dugotrajnu boravišnu dozvolu u toj državi članici. Od španjolskih je tijela 20. veljače 2012. zatražio privremenu boravišnu dozvolu radi spajanja obitelji u korist svoje supruge, gđe Aghadar. Odlukom od 26. ožujka 2012. vladino predstavništvo odbilo je njegov zahtjev uz obrazloženje da M. Khachab nije dokazao da ima dovoljne izvore prihoda za uzdržavanje svoje obitelji nakon spajanja.

16 M. Khachab potom je podnio upravnu pritužbu protiv te odluke vladinom predstavništvu, koja je odbijena odlukom od 25. svibnja 2012. zbog sljedećih razloga:

„[...] U prilog svojem zahtjevu [M. Khachab] podnio je ugovor o radu na određeno vrijeme koji je sklopio s društvom ‚Construcciones y distribuciones constru-label SL'. Međutim, sustav informacija o radu u sklopu sustava socijalnog osiguranja pokazao je da je on prestao raditi za to društvo 1. ožujka 2012., da je radio samo 15 dana u toj godini i 48 dana u cijeloj 2011. godini. Iz prethodno navedenoga proizlazi da on na dan donošenja odluke nije obavljao nikakvu profesionalnu aktivnost, što je još uvijek slučaj, i da nije dokazao da ima dovoljne izvore prihoda za uzdržavanje svoje obitelji nakon spajanja. Istoga datuma ništa nije upućivalo na to da će imati takve izvore prihoda za godinu koja slijedi nakon podnošenja zahtjeva za spajanje obitelji. Stoga nijedan od uvjeta za dodjelu boravišne dozvole radi spajanja obitelji nije ispunjen."

17 M. Khachab potom je Juzgadu de lo Contencioso-Administrativo nº 1 de Vitoria-Gasteiz (Upravni sud na regionalnoj razini br. 1 u regiji Vitoria-Gasteiz) podnio tužbu protiv te odluke. Presudom od 29. siječnja 2013. taj je sud potvrdio tu odluku pozivajući se uglavnom na iste razloge kao što su oni iz odluke od 26. ožujka 2012.

18 M. Khachab zatim je podnio žalbu protiv te presude pred Tribunalom Superior de Justicia del País Vasco (Viši sud Baskije). U prilog svojoj tužbi M. Khachab tvrdi da prvostupanjski sud nije uzeo u obzir novu činjenicu na koju mu je skrenuo pozornost tijekom postupka, a prema kojoj od 26. studenoga 2012. radi za poljoprivredno poduzeće u berbi agruma i zbog toga ima posao koji mu donosi dovoljne prihode. Dodaje da ima dugotrajnu boravišnu dozvolu i da je u braku s gđom Aghadar od 2009. Usto tvrdi da ima prikladan smještaj i da je plaćao doprinose u Španjolskoj više od pet godina. Usto smatra da valja uzeti u obzir trenutačnu gospodarsku situaciju, u kojoj je iznimno teško stvarno imati trajan posao.

19 U tom smislu sud koji je uputio zahtjev izražava dvojbe o tumačenju članka 7. stavka 1. točke (c) Direktive 2003/86, prema kojem je pravo na spajanje obitelji uvjetovano činjenicom da prilikom podnošenja zahtjeva za spajanje „sponzor ima stabilna[,][...] redovita [i dovoljna] novčana sredstva". Osobito dvoji o sukladnosti s tom odredbom španjolskog propisa, koji nacionalnim tijelima omogućuje da ne odobre spajanje obitelji te izdavanje privremene boravište dozvole članu sponzorove obitelji ako je na temelju razvoja njegovih izvora prihoda tijekom šest mjeseci koji su prethodili datumu podnošenja zahtjeva za spajanje obitelji vjerojatno da on tijekom godine dana nakon tog datuma neće moći zadržati istu razinu izvora prihoda kao što je ona koju je imao na taj datum.

20 Prema navodima suda koji je uputio zahtjev, verzije članka 7. stavka 1. točke (c) Direktive 2003/86 na španjolskom, engleskom i francuskom jeziku upotrebljavaju glagol „raspolagati" u prezentu, a ne u futuru. Zbog toga taj se sud pita treba li za potrebe prava na spajanje obitelji ispitati mora li sponzor na dan podnošenja zahtjeva za spajanje obitelji raspolagati „stabilnim[,][...] redovitim [i dovoljnim] novčanim sredstvima" ili se može uzeti u obzir činjenica hoće li on njima raspolagati i tijekom godine dana nakon tog datuma.

21 U tim je okolnostima Tribunal Superior de Justicia del País Vasco (Viši sud Baskije) odlučio prekinuti postupak i postaviti Sudu sljedeće prethodno pitanje:

„Treba li članak 7. stavak 1. točku (c) Direktive [2003/86] tumačiti na način da mu se protivi nacionalni propis poput onog u glavnom postupku, koji dopušta odbijanje zahtjeva za spajanje obitelji ako sponzor nema stabilnih i redovitih novčanih sredstava koja su dovoljna za vlastito uzdržavanje i uzdržavanje članova svoje obitelji, a odbijanje se zasniva na procjeni nacionalnih tijela o vjerojatnosti da će sponzor zadržati novčana sredstva u godini koja slijedi nakon datuma podnošenja zahtjeva, pri čemu se ocjena temelji na razvoju njegovih prihoda tijekom šest mjeseci koji prethode tom datumu?"

O prethodnom pitanju

22 Svojim pitanjem sud koji je uputio zahtjev u biti pita treba li članak 7. stavak 1. točku (c) Direktive 2003/86 tumačiti na način da nadležnim tijelima države članice dopušta da utemelje odbijanje zahtjeva za spajanje obitelji na procjeni vjerojatnosti zadržavanja stabilnih, redovitih i dovoljnih novčanih sredstava kojima sponzor mora raspolagati radi uzdržavanja sebe i članova svoje obitelji, bez pribjegavanja sustavu socijalne pomoći te države članice, tijekom godine nakon datuma podnošenja tog zahtjeva, pri čemu se ta ocjena temelji na razvoju sponzorovih izvora prihoda tijekom šest mjeseci koji su prethodili tom datumu.

23 Na temelju članka 4. stavka 1. Direktive 2003/86, države članice dopuštaju ulazak i boravište, među ostalim, sponzorovu supružniku u svrhu spajanja obitelji ako su poštovani uvjeti iz poglavlja IV. te direktive, naslovljenog „Uvjeti za ostvarenje prava na spajanje obitelji”.

24 Među uvjetima iz poglavlja IV., članak 7. stavak 1. točka (c) te direktive državama članicama dopušta da zahtijevaju dokaz da sponzor ima stabilna i redovita novčana sredstva koja su dovoljna za vlastito uzdržavanje i izdržavanje članova svoje obitelji, bez pribjegavanja sustavu socijalne pomoći države članice u pitanju. Ta ista odredba pojašnjava da države članice procjenjuju te izvore prihoda upućivanjem na njihovu prirodu i redovitost te mogu uzeti u obzir razinu minimalnih nacionalnih primanja i mirovina kao i broj članova obitelji.

25 Sud je već presudio da s obzirom na to da je odobrenje spajanja obitelji opće pravilo, mogućnost predviđenu člankom 7. stavkom 1. točkom (c) Direktive 2003/86 treba tumačiti usko. Manevarski prostor priznat državama članicama one stoga ne mogu upotrijebiti na način koji će ugroziti cilj te direktive ili njezin koristan učinak (presuda O i dr., C-356/11 i C-357/11, EU:C:2012:776, t. 74. i navedena sudska praksa).

26 U tom smislu iz uvodne izjave 4. Direktive 2003/86 proizlazi da je njezin opći cilj omogućiti integraciju državljana trećih zemalja u državama članicama omogućujući obiteljski život zahvaljujući spajanju obitelji (vidjeti Parlament/Vijeće, C-540/03, EU:C:2006:429, t. 69.).

27 Nadalje, Sud je već presudio da se članak 7. stavak 1. točka (c) Direktive 2003/86 ne može primijeniti na način da ta primjena povređuje temeljna prava propisana, među ostalim, člankom 7. Povelje (vidjeti presudu O i dr., C-356/11 i C-357/11, EU:C:2012:776, t. 77.).

28 Iako se taj članak 7. Povelje ne može tumačiti na način da državama članicama uskrati diskrecijsku ovlast kojom raspolažu kad ispituju zahtjeve za spajanje obitelji, odredbe Direktive 2003/86 tijekom tog ispitivanja ipak treba tumačiti i primijeniti, među ostalim, s obzirom na taj članak 7. Povelje, kako usto proizlazi iz teksta uvodne izjave 2. te direktive, koji državama članicama nameće da zahtjeve za spajanje obitelji ispituju u svrhu favoriziranja obiteljskog života (vidjeti u tom smislu presudu O i dr., C-356/11 i C-357/11, EU:C:2012:776, t. 79. i 80.).

29 Upravo s obzirom na gore spomenute elemente treba, kao prvo, utvrditi treba li članak 7. stavak 1. točku (c) Direktive 2003/86 tumačiti na način da nadležnom tijelu te države članice dopušta da ocijeni zadržavanje uvjeta sponzorovih stabilnih, redovitih i dovoljnih novčanih sredstava nakon datuma podnošenja tog zahtjeva.

30 Iako ta odredba ne predviđa izričito takvu mogućnost, ipak iz samog njezina teksta i osobito upotrebe pojmova „stabilna” i „redovita” proizlazi da ta novčana sredstva moraju imati određenu trajnost i određenu neprekinutost. U tom smislu u skladu s drugom rečenicom članka 7. stavka 1. točke (c) Direktive 2003/86 države članice procjenjuju te izvore prihoda upućivanjem, među ostalim, na njihovu „redovitost”, što podrazumijeva periodičnu analizu njihova razvoja.

31 Iz članka 7. stavka 1. točke (c) Direktive 2003/86 tako proizlazi da se njegov tekst ne može tumačiti na način da mu se protivi to da nadležno tijelo države članice kojemu je podnesen zahtjev za spajanje obitelji može ispitati je li uvjet sponzorovih izvora prihoda ispunjen uzimajući u obzir procjenu zadržavanja tih izvora nakon datuma podnošenja tog zahtjeva.

32 Tom se tumačenju ne protivi okolnost, koju je iznio sud koji je uputio zahtjev, da članak 7. stavak 1. Direktive 2003/86 upotrebljava prezent kad predviđa da država članica o kojoj je riječ može od osobe koja je podnijela zahtjev za spajanje obitelji zahtijevati da pruži dokaz da sponzor „raspolaže" elementima iz tog stavka 1. točaka (a) do (c). Naime, sponzor mora dokazati da raspolaže svim tim elementima, među kojima „dovoljnim novčanim sredstvima" u trenutku ispitivanja njegova zahtjeva za spajanje obitelji, što opravdava upotrebu prezenta. Međutim, budući da iz teksta članka 7. stavka 1. točke (c) te direktive proizlazi da sponzorova novčana sredstva moraju biti ne samo „dovoljna" nego i „stabilna i redovita", ti zahtjevi podrazumijevaju procjenu budućnosti tih novčanih sredstava od strane nadležnog nacionalnog tijela.

33 To tumačenje potvrđuje članak 7. stavak 1. točke (a) i (b) Direktive 2003/86. Naime, valja naglasiti da uvjete u vezi s posjedovanjem „smještaja koji se smatra normalnim" i „osiguranjem od bolesti", koji su predviđeni u točkama (a) i (b) te odredbe, također treba tumačiti na način da državama članicama u svrhu osiguranja stabilnosti i trajnosti sponzora na njihovu državnom području daje mogućnost da prilikom ispitivanja zahtjeva za spajanje obitelji utemelje svoju odluku na vjerojatnosti da će taj sponzor nastaviti ispunjavati te uvjete nakon datuma podnošenja zahtjeva za spajanje obitelji.

34 Tumačenje članka 7. stavka 1. točke (c) Direktive 2003/86 navedeno u točki 31. ove presude također potvrđuju članak 3. stavak 1. i članak 16. stavak 1. točka (c) te direktive.

35 Naime, s jedne strane, taj članak 3. stavak 1. Direktive 2003/86 ograničava njezino osobno područje primjene na sponzora koji ima boravišnu dozvolu za razdoblje važenja od barem godinu dana i koji ima osnovane izglede za dobivanje prava na stalno boravište. Međutim, procjena postojanja takvih izgleda nužno zahtijeva da nadležno tijelo države članice o kojoj je riječ provede ispitivanje budućeg razvoja sponzorove situacije u vezi sa stjecanjem te boravišne dozvole.

36 U tim okolnostima, kao što je to naveo nezavisni odvjetnik u točki 33. svojeg mišljenja, tumačenje članka 7. stavka 1. točke (c) Direktive 2003/86 prema kojem to tijelo ne može provesti procjenu zadržavanja sponzorovih stabilnih, redovitih i dovoljnih novčanih sredstava nakon datuma podnošenja zahtjeva za spajanje obitelji ne bi bilo u skladu sa sustavom predviđenim tom direktivom.

37 S druge strane, valja naglasiti da, kada uvjeti utvrđeni Direktivom 2003/86 više nisu ispunjeni, njezin članak 16. stavak 1. točka (a) državama članicama dopušta povlačenje boravišne dozvole člana obitelji ili odbijanje njezina obnavljanja.

38 U skladu s tom odredbom nadležno tijelo države članice o kojoj je riječ tako može, među ostalim, povući odobrenje za spajanje obitelji ako sponzor više nema stabilna, redovita i dovoljna novčana sredstva u smislu članka 7. stavka 1. točke (c). Takva mogućnost povlačenja tog odobrenja podrazumijeva da to tijelo može zahtijevati da sponzor raspolaže tim sredstvima nakon datuma podnošenja svojeg zahtjeva.

39 Naposljetku valja navesti da je to tumačenje potvrđeno ciljem tog članka 7. stavka 1. Direktive 2003/86. Naime, dokaz ispunjavanja uvjeta izvora prihoda, predviđenog u točki (c) tog stavka 1., dopušta nadležnom tijelu da se uvjeri da nakon obavljenog spajanja obitelji ni za sponzora ni za članove njegove obitelji neće postojati rizik da će tijekom svojeg boravka postati teret za sustav socijalne pomoći države članice o kojoj je riječ (vidjeti u tom smislu presudu Chakroun, C-578/08, EU:C:2010:117, t. 46.).

40 Iz prethodno navedenog proizlazi da mogućnost predviđena člankom 7. stavkom 1. točkom (c) Direktive 2003/86 nužno podrazumijeva da nadležno tijelo države članice o kojoj je riječ procjenjuje izglede zadržavanja sponzorovih stabilnih, redovitih i dovoljnih novčanih sredstava nakon datuma podnošenja zahtjeva za spajanje obitelji.

41 S obzirom na taj zaključak, kao drugo valja odgovoriti na pitanje dopušta li ta odredba nadležnom tijelu države članice o kojoj je riječ podvrgavanje odobrenja spajanja obitelji vjerojatnosti zadržavanja tih izvora prihoda tijekom godine nakon datuma podnošenja zahtjeva za spajanje obitelji, uzimajući u obzir sponzorove izvore prihoda tijekom šest mjeseci koji su prethodili tom datumu.

42 U tom pogledu valja navesti da u skladu s načelom proporcionalnosti koje je dio općih načela prava Unije, sredstva provedbe kojima se u nacionalni propis prenosi članak 7. stavak 1. točka (c) Direktive 2003/86 moraju biti sposobna ostvariti ciljeve tog propisa i ne smiju prelaziti granice onoga što je nužno za njihovo ostvarenje (vidjeti u pogledu članka 7. stavka 2. Direktive 2003/86 presudu K i A, C-153/14, EU:C:2015:453, t. 51.).

43 Naposljetku valja podsjetiti na to da iz sudske prakse Suda proizlazi da članak 17. Direktive 2003/86 nalaže pojedinačno ispitivanje zahtjeva za spajanje obitelji (presude Chakroun, C-578/08, EU:C:2010:117, t. 48. kao i K i A, C-153/14, EU:C:2015:453, t. 60.) i da nadležna nacionalna tijela prilikom provedbe Direktive 2003/86 i ispitivanja zahtjeva za spajanje obitelji moraju provesti uravnoteženu i razumnu ocjenu svih uključenih interesa (vidjeti u tom smislu presudu O i dr., C-356/11 i C-357/11, EU:C:2012:776, t. 81.).

44 U ovom slučaju članak 54. stavak 2. prvi stavak Kraljevskog dekreta 557/2011 predviđa da se boravišna dozvola u svrhu spajanja obitelji neće dodijeliti ako se utvrdi sa sigurnošću da ne postoje izgledi zadržavanja izvora prihoda tijekom godine nakon dana podnošenja zahtjeva. Ta odredba navodi da će se prognoza zadržavanja izvora prihoda tijekom te godine ocijeniti uzimajući u obzir razvoj izvora prihoda koje je sponzor primao tijekom šest mjeseci koji prethode danu podnošenja tog zahtjeva.

45 U tom smislu valja navesti da je razdoblje od godinu dana, tijekom kojeg sponzor mora raspolagati s prema svemu sudeći dovoljnim novčanim sredstvima, razumno i da ne prekoračuje ono što je nužno za pojedinačnu procjenu rizika da će sponzor biti na teret sustavu socijalne pomoći te države nakon obavljenog spajanja obitelji. Naime, to razdoblje od godinu dana odgovara trajanju valjanosti boravišne dozvole koju sponzor kao minimalan uvjet mora imati u skladu s člankom 3. stavkom 1. Direktive 2003/86 kako bi mogao zatražiti spajanje obitelji. Nadalje, u skladu s člankom 16. stavkom 1. točkom (a) te direktive, nadležna tijela države članice o kojoj je riječ imaju mogućnost povući boravišnu dozvolu člana sponzorove obitelji ako sponzor više nema stabilna, redovita i dovoljna novčana sredstva tijekom trajanja boravka tog člana obitelji i to dok potonji ne stekne autonomnu boravišnu dozvolu, tj. u skladu s člankom 15. stavkom 1. Direktive 2003/86 najkasnije nakon pet godina boravka u toj državi članici.

46 Što se tiče primjene obveze proporcionalnosti na nacionalnoj razini, također valja uzeti u obzir okolnost da u skladu s tekstom članka 54. stavka 2. prvog podstavka Kraljevskog dekreta 557/2011 nadležno nacionalno tijelo može odbiti izdavanje boravišne dozvole radi spajanja obitelji samo ako se „sa sigurnošću" utvrdi da sponzor neće moći zadržati dovoljne izvore prihoda tijekom godine nakon datuma podnošenja svojeg zahtjeva. Ta odredba stoga sponzoru nameće samo zahtjev predvidljivog zadržavanja svojih izvora prihoda kako bi mogao steći tu boravišnu dozvolu radi spajanja obitelji.

47 Što se tiče određivanja razdoblja od šest mjeseci prije podnošenja zahtjeva na kojem se može temeljiti procjena vjerojatnosti sponzorovih izvora prihoda, valja utvrditi da Direktiva 2003/86 ne sadrži nikakve detalje o tom aspektu. U svakom slučaju takvo razdoblje ne može ugroziti cilj te direktive.

48 Posljedično, iz svega prethodno navedenog proizlazi da članak 7. stavak 1. točku (c) Direktive 2003/86 treba tumačiti na način da nadležnim tijelima države članice dopušta da utemelje odbijanje zahtjeva za spajanje obitelji na procjeni vjerojatnosti zadržavanja stabilnih, redovitih i dovoljnih novčanih sredstava kojima sponzor mora raspolagati radi uzdržavanja sebe i članova svoje obitelji, bez pribjegavanja sustavu socijalne pomoći te države članice, tijekom godine nakon datuma podnošenja tog zahtjeva, pri čemu se ta ocjena temelji na razvoju sponzorovih izvora prihoda tijekom šest mjeseci koji su prethodili tom datumu.

Troškovi

49 Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka. Troškovi podnošenja očitovanja Sudu, koji nisu troškovi spomenutih stranaka, ne nadoknađuju se.

Slijedom navedenoga, Sud (četvrto vijeće) odlučuje:

Članak 7. stavak 1. točku (c) Direktive Vijeća 2003/86/EZ od 22. rujna 2003. o pravu na spajanje obitelji treba tumačiti na način da nadležnim tijelima države članice dopušta da utemelje odbijanje zahtjeva za spajanje obitelji na procjeni vjerojatnosti zadržavanja stabilnih, redovitih i dovoljnih novčanih sredstava kojima sponzor mora raspolagati radi uzdržavanja sebe i članova svoje obitelji, bez pribjegavanja sustavu socijalne pomoći te države članice, tijekom godine nakon datuma podnošenja tog zahtjeva, pri čemu se ta ocjena temelji na razvoju sponzorovih izvora prihoda tijekom šest mjeseci koji su prethodili tom datumu.

Potpisi